(1599), Carl Henriksson Horn'i (1601), Otto Yxkull'i (1601), Richard Rosencrantz'i (1623) ja Thomas Ramm'i (1632) hauamonumendid Tallinna Toomkirikus, Von dem Busch'i epitaafi (1608) Niguliste kirikus seals. ja Evert Horn'i hauamonumendi (1616) Turu Toomkirikus. Tallinna linna ehitusmeistrina tegi P. ms. a-l 1603 linna kindlustiste täiendamise ettepaneku. Arvatavasti on P-i töö ka Mustpeade hoone fassaad Tallinnas. Ta looming omab domineerivat seisukohta Tallinna kiviplastika arengus XVII s. esimesel poolel. — P-i tööd jätkas ta poeg Dionysius. P-i abiline Matthias Daus teotses a-il 1644—56 Narvas.

S. Karling, A. P. (Vana Tallinn, III kd., 1938). *S. K.*

PATKUL, Dietrich Friedrich, sõjaväelane, sünd. umb. 1650, alustas väeteenistust Soome sõjaväes, ülendati 1700 ooberstleitnandiks ja lahkus sõjaväeteenistusest 1706 kindralmajori auastmes; ta toimis Tallinna asekubernerina 20. IX 1707 vkj kuni 1710; surn. 1710 Tallinnas. — P. juhtis Tallinna kaitsemist linna sulustamise ajal venelaste poolt 1710. Kindluse kaitsemine oli raskendatud linnas puhkenud katku, P-i enese passiivsuse ja sellegi tõttu, et ta laskis J. Lanting'il (vt.) piiramise ajal pidada venelastega sidemeid ilma sõjaväelise kontrollita. Neist asjaoludest tingituna tekkis ohvitserkonnas, eriti rootslaste seas, rahulolematus ja P-t süüdistati reetmises. Eestimaa rüütelkonna ja Tallinna sõjaväeringkondade meeleolu näis enne kapitulatsiooni olevat muutunud tugevasti venesõbralikuks. Sääraseil tingimusil kapituleerusid 29. IX 1710 vkj. linn ja rüütelkond. Pärast seda astusid saksa soost Rootsi väe ohvitserid Vene teenistusse.

A. Lewenhaupt, Karl XII:s officerare II (1921); P. v. d. Osten-Sacken, Zur Kapitulation der estländischen Ritter- und Landschaft am 29. September 1710 (1910); W. Greiffenhagen, Die Belagerung und Capitulation Revals im J. 1710 (Beiträge II, 1910); J. Libe, Märkusi Tallinna langemisest aastal 1710 („Sõdur" 1928, nr. 36—38); F. R. Antoni, Fromhold Rutenschiölds berättelse om Revals inneslutning och kapitulation 1710 (Karolinska Förbundets Årsbok 1913). *H. S.*

PAULUS, Aleksander, vt. ALEKSANDER.

PEDAJAS, vt. VALLAK.

PEET, August, õigusteadlane ja poliitikategelane, sünd. 13. IV 1881 vkj. Saarde khk-s Pati vallakoolimajas õpetaja Ado P-i (vt.) pojana, õppis Pärnu ja Peterburi gümnaasiumes ja 1900—06 Peterburi ülikooli õigusteaduskonnas, mille lõpetamise järel oli 1906—07 senati tsiviildepartemangus teenistuses kohtuameti kandidaadina; ta siirdus 1907 Narva, kus toimis vandeadvokaadi abina, sealt 1908 Rakverre ja 1909 Tallinna, kus 1912 sai vandeadvokaadiks. Oma ameti kõrval on P. võtnud Rakveres ja Tallinnas osa seltskondlikust tegevusest, olles ms. 1913 „Estonia" teatrimaja osaühisuse esimeheks. A-st 1917 apr-ni 1918 oli ta ms. Eestimaa toitluskomitee esimees, mis ametist ta tagandati Saksa okupatsioonivõimude poolt; viimaste seadusvastase tegevuse vastu esitatud protestkirjade tagajärjel saadeti ta s. a. mais Riia vanglasse, kust ta vabanes nov-s s. a. Seejärel võttis ta osa Riias peetud läbirääkimistest A. Winnig'iga (vt.). 26. nov-st 1918 maini 1919 toimis P. Eesti Ajutises Valitsuses siseministrina, oli hiljemini tegev majanduslikes ettevõtteis, 1920. a. lõpul Eesti-Vene segakomisjoni liikmena ja 1921 Eesti saatkonna nõunikuna Moskvas. A-st 1922 on ta jätkanud oma tegevust advokaadina Tallinnas, toimides a-st 1935 ühtlasi Vandeadvokaatide Nõukogu liikmena, a-st 1935 a./s-i „Tekla" ja a-st 1937 a./s-i „Vill" juhatuse liikmena. Ka on ta olnud tegev Jahtklubide Liidus esimehena a-st 1931, Tallinna Jahtklubis ms. auliikmena a-st 1925 ja Spordi Keskliidu juhatuse liikmena a-st 1935.

Isikl. saadud andmed; E. Laaman, Eesti iseseisvuse sünd I—VI (1936—38), lk. 75, 271, 316, 368, 383, 442. *T.*

PEKKANEN, Emil, E. Vabadussõja tegelane, ingerlane, sünd. 21. VI 1894 vkj.? Peterburi kub-s Vanküla v., lõpetas Soomes Terijõel keskkooli, Helsingi ülikooli õigusteaduskonna ja Vilno sõjakooli. P. teenis Maailmasõja ajal 1915—17 Vene sõjaväes, võttis 1918 osa Soome vabadussõjast kompanii- ja pataljoniülemana, astus leitnandi auastmes vabatahtlikult 1. I 1919 ukj. Põhja Poegade rügementi ja võttis nimetatud väeosaga osa E. Vabadussõjast

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 238